

PROTOKOLL
2016-09-14
Föredragning i
Stockholm

Aktbilaga 33
Mål nr Ö 3278-16

JUSTITIERÅD

Gudmund Toijer, Johnny Herre, Lars Edlund, Stefan Johansson (referent)
och Mari Heidenborg

JUSTITIESEKRETERARE (PROTOKOLLFÖRARE)

Alexander Nilsson

SÖKANDE

Riksåklagaren
Box 5553
114 85 Stockholm

MOTPART

YH

Offentlig försvarare: Advokat ML företrädd av advokat
NÖ

SAKEN

Resning

TIDIGARE AVGÖRANDE

Svea hovrätts dom 2015-12-22 i mål B 10485-15

Ärendet föredras i fråga om målsäganden ska ges tillfälle att yttra sig över riksåklagarens ansökan om resning och i fråga om förordnande av målsägandebiträde.

Högsta domstolen fattar följande

BESLUT (att meddelas 2016-09-16)

Högsta domstolen beslutar att målsäganden ska ges tillfälle att yttra sig över riksåklagarens ansökan om resning.

Högsta domstolen förordnar advokaten CS som målsägandebiträde för målsäganden i resningsärendet.

SKÄL

1. Motparten i resningsärendet är dömd för grov våldtäkt under namnet YH. Vid påföljdsbestämningen utgick hovrätten från att han var 16 år vid gärningen. Riksåklagaren har bl.a. yrkat att Högsta domstolen ska besluta om resning till nackdel för YH, undanröja underinstansernas domar avseende påföljden och överlämna målet till tingsrätten för prövning av påföljdsfrågan och frågan om utvisning. Riksåklagaren har anfört att YH var äldre än 16 år vid gärningen. YH har bestritt riksåklagarens yrkanden.

2. Högsta domstolen har att ta ställning till riksåklagarens ansökan om resning. Målsäganden bör beredas tillfälle att yttra sig över den. Därmed uppkommer fråga om målsägandebitråde bör förordnas.
3. Förutsättningarna för att förordna målsägandebitråde anges i 1§ lagen (1988:609) om målsägandebitråde. Enligt första stycket 1 ska målsägandebitråde förordnas i mål om brott enligt 6 kap. brottsbalken, om det inte är uppenbart att målsäganden saknar behov av sådant biträde.
4. En författningsreglerad rätt till målsägandebitråde i samband med ett resningsförfarande infördes år 2013. Ett målsägandebitråde kan därmed utses inte bara när en förundersökning har inletts, utan också när den har återupptagits. Lagändringen innebar en kodifiering av den praxis som bildats genom rättsfallet NJA 2002 s. 439.
5. I motiven till lagändringen anges sammanfattningsvis följande. Målsägandebiträdets huvuduppgift är att i samband med förundersökning och rättegång stödja och hjälpa målsäganden samt bevaka hans eller hennes intressen. Det är det allmännas uppgift att utreda och klara upp brott. Det är först i samband med att en förundersökning återupptas som målsäganden kan komma att bli berörd av utredningsåtgärder. Innan en förundersökning återupptagits kan visserligen en målsägande föreläggas att komma in med skriftlig förklaring över resningsansökan. Även åklagaren ska emellertid då föreläggas att komma in med skriftlig förklaring om den tidigare tilltalade ansöker om resning. Det är då åklagaren som företräder staten och som kommer att behöva ta ställning till om förundersökningen ska återupptas eller inte. Åklagaren torde även utan särskild begäran från målsäganden kunna uppträda på hans eller hennes vägnar i resningsärendet. Några olägenheter av att förordnandet av målsägandebitråde får vänta till dess

åklagaren fattat beslut om återupptagande av förundersökningen kan därmed knappast uppkomma för målsäganden. (Se prop. 2011/12:156 s. 45 ff.)

6. Riksåklagaren har meddelat att förundersökningen inte har återupptagits, eftersom det är rättsligt oklart om resning kan beviljas. Det finns i ärendet inga uppgifter om att riksåklagaren uppträder även på målsägandens vägnar.

7. När resningsdomstolen har funnit att målsäganden ska yttra sig över en resningsansökan innan det är klart om förundersökningen kommer att återupptas, kan målsäganden ha svårt att tillvarata sina intressen på egen hand. Så som anges i motiven uppträder emellertid åklagaren i de flesta fall på målsägandens vägnar och vidtar även i övrigt åtgärder som ligger inte bara i statens utan också i målsägandens intresse. När målsägandens intressen inte tas till vara på detta sätt bör dock, enligt grunderna för lagen, målsägandebiträde kunna förordnas.

Alexander Nilsson

Lämnat för expediering 2016-09-16

Gudmund Toijer